

Сергеева В. В.

здобувач I (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності: 014 Середня освіта (Українська мова і література) ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

м. Слов'янськ, Україна

НАВІЩО КРАЇНІ ПОТРІБНА КУЛЬТУРА

Метою статті є розкриття формування культурних цінностей громадян України. Розглянуто елементи культури українського народу. Визначено вплив культури на суспільство.

Ключові слова: культура, етнографія, мистецтво, побут, обряди

Целью статьи является раскрытие формирования культурных ценностей граждан Украины. Рассмотрены элементы культуры украинского народа. Определено влияние культуры на общество.

Ключевые слова: культура, этнография, искусство, быт, обряды

The purpose of the article is to reveal the formation of cultural values of citizens of Ukraine. The elements of the culture of the Ukrainian people are considered. The influence of culture on society is determined.

Key words: culture, ethnography, art, everyday life, rituals

Багато хто звик думати про культуру країни, як про мову або національний одяг (для України це ті самі шаровари та буси на шії). Але в сучасному світі культура – це зовсім інше . Можна сказати, що це розвиток, наука, мистецтво, література, преса,

музика, кіно, технології. До культури можна віднести й наші цінності: духовні, естетичні, моральні. Україна має багато відомих письменників, акторів, журналістів, музикантів, науковців, які відомі на весь світ своїми досягненнями, і саме вони створюють культуру нашої країни. Якщо раніше люди вважали, що до культури кожної країни належить її мова, побут, звичаї й традиції, то зараз культуру розглядають з точки зору творчості. Тому що уявити свою країну без поетів і письменників, архітекторів і наукових діячів не зможе жоден член суспільства. Якби ці знамениті тепер люди свого часу не відповіли собі на питання, що таке культура, то народ був би позбавлений багатьох своїх цінностей. Культура надбання кожної країни – це її серце, без якого подальший духовний розвиток неможливий.

Метою статті є розгляд культури в сучасному світі та потреба її в кожній країні. Поставлена мета передбачає виконання таких завдань: розглянути, що належить до культури країни в сучасному світі; проаналізувати потребу культури в кожній країні світу. Проблемою дослідження є недостатньо вивчене відношення творчості до культури країни. Для реалізації поставленої мети і завдань застосовано емпіричний та теоретичний методи. Наукова новизна статті полягає в тому, що було проаналізовано й розглянуто культуру в сучасному світі.

У праці Дмитра Антоновича «Українська культура» культурою вважають усе, що має людина чи громада людей не від

природи, а вже від власного розуму і власної творчості, як у царині матеріальній, так і в духовній, у царині громадського життя, звичаїв та побуту. Можна сказати, що культура не дається кожній країні, для того, щоб створити свою культуру, суспільство повинно багато працювати, щоб досягти своєї мети. Висока культура українського народу зумовлюється тим, що він протягом тисячі років свого історичного життя активно сприймав культурні впливи від безлічі тих народів, що протягом тисячоліть переходили через українську землю або входили в стосунки чи межували з українською територією. Україна мала не тільки сприймати культурні здобутки інших народів широкого світу, але й мала змогу сприйняти культурний матеріал, пристосувати його до свого вжитку, і в такий спосіб дати йому своє власне оригінальне, національне забарвлення та світовий культурний чинник обернути на чинник національної культури.

Українську культуру неможливо уявити без письменників. Дійсно, у нашій країні можна знайти багато талановитих письменників, які стали відомими на весь світ. Майстри пера в Україні здавна поєднували творчість із громадською діяльністю, працювали на різних посадах. До найвідоміших українських письменників можна віднести Т. Г. Шевченка, Г. С. Сковороду, І. Франка, П. А. Куліша, О. Кобилянську, П. Мирного, М. П. Старицького та інших. Вони були не тільки авторами відомих нам творів, а й борцями за долю українського народу та в

своїх творах закликали суспільство боротися за краще майбутнє. Неможливо уявити культуру України без віршів Шевченка й Франка, без творів Сковороди та пісень Старицького, які, до речі, стали народними та відомими не тільки в нашій країні. Твори цих письменників насичені духом українського народу, у них ми можемо побачити звичайне селянське життя українського народу, які автори зображують, не ідеалізуючи, відтворюючи історію своєї країни, щоб майбутнє покоління, читаючи їх твори, відтворювала картину минулого Батьківщини.

Віднести до культури країни можна також національний театр передреволюційного періоду, який виховав таких видатних акторів, як М. Садовський, П. Саксаганський, М. Заньковецька. Цей театр формувався у важкі часи та, можливо, саме він зберіг культуру українського народу. Українські актори були великими патріотами, тому вистави вони ставили українською мовою, зображуючи при цьому український побут та звичаї. Зображуючи все українське, вони прагнули, щоб народ не забував свою історію та рідну мову.

Українська земля є батьківщиною багатьох визначних учених і культурних діячів, що зробили неоціненний внесок до розвитку світової науки й культури . До видатних вчених українського походження можна віднести Миколу Амосова, Сергія Корольова, Івана Пулюя, Ігоря Сікорського. Наприклад, Ігор Сікорський розробив проект диво-машини, яка літає, і відома нам як

гвинтокрил. Під керівництвом Сергія Корольова було запущено міжконтинентальну балістичну ракету, перший штучний супутник Землі та перший політ людини в космос. Микола Амосов перший у світі ввів у вживання протезування клапанів серця, що мають антитромботичні властивості. Іван Пулюй створив X-промені, які увійшли до золотої скарбниці світової науки й техніки та застосовуються нині не лише в медицині, а й у багатьох інших сферах життя.

Не можна не згадати й про побут українців, їхні звичаї та обряди. Це, напевно, є осередком культури українського народу. Велике значення для утвердження національної самосвідомості українців мали народні звичаї, обряди, традиції святкування, які були невід'ємною частиною повсякденного життя й стали засобом збереження української ідентичності. Вони відображають не тільки етнічну своєрідність, але й естетичні, моральні цінності, ментальність, історію. Звичаї українського народу пов'язані з традиційним світоглядом, який складався протягом багатьох століть і зберіг ознаки дохристиянських вірувань. Зі зміною умов життя змінювались й традиції святкування, відбувалась постійна трансформація обрядових дійств, деякі їхні елементи зникали, замінювались іншими, але їхній основний зміст та сакральний сенс збігалися. Обряди українців охоплюють усе життя людини від народження до смерті: пологи, запросини баби-повитухи, хрестини, дівування, заручини, весілля, поховання. Також обряди

мали всі сфери людської діяльності та сільського господарства: заклик весни, веснянки, перша борозна, зажинки, жнива, обжинки, Спас тощо). Українські обряди та звичаї письменники зображували у своїх творах для того, щоб читачі знали культуру свого народу та бачили її багатогранність. Не можна уявити культуру нашого народу й без національного одягу українського народу. Характерними рисами традиційного українського одягу є простота фасону, у якому поєднується краса та практичність, оздоблення великою кількістю яскравих декоративних елементів та гармонійне доповнення оригінальними аксесуарами. Для чоловічого костюму були характерні суворі геометричні орнаменти, які символізували мужність та сміливість, а український жіночий одяг прикрашався витонченими візерунками зі складними сплетіннями ліній. Дитяче вбрання розшивалося дещо простим орнаментом. Не можна не згадати про те, як український народ прикрашав свої хати яскравими візерунками. Кожний символ цього візерунку мав особливе значення.

Мова в нашому житті створює не тільки думки, але й творить культуру народу й сам народ. Саме за допомогою мови ми можемо диференціювати народи нашого світу. Мова робить кожен народ унікальним і неповторним. Український народ також має свою унікальність, бо наша мова вважається наймилозвучнішою у світі після італійської. Не випадково, що українські пісні такі співучі й гарні.

Отже, з усього вищезазначеного ми можемо зробити висновок, що культура є невід'ємною частиною кожної країни. Чи можемо ми уявити Україну без її багатогранної культури? Без культури всі нації стануть однаковими: якщо в українців забрати вишиванки та одягнути їх у звичайну білу сорочку, то з першого погляду ми не зрозуміємо, хто перед нами стоїть: українець чи француз. А чи можна уявити життя без старовинних звичаїв та обрядів? На мою думку, таке життя було б похмурим, і звичайний робочий день не відрізнявся б від свят. Не слід забувати й про письменників та науковців України, адже саме вони творять культуру країни, усього світу. Кожній країні потрібна культура, бо культура окремої країни робить її унікальною та неповторною.

ДЖЕРЕЛА

1. Бездробний Ю., Козирський В., Шендеровський В. Видатні українські вчені у світовій науці : Стислий довідник . К. : ТОВ «Праймдрук», 2012. 107 с.
2. Воропай О. Звичаї нашого народу. К.: Оберіг, 1991.
3. Музальов О. О. Культурологія : навчальний посібник для учнів, студентів і викладачів. Львів:, 2012. 185 с.
4. Українське народознавство: Навч. посібник / За ред. С. П. Павлюка, Г. Й. Горинь, Р. Ф. Кирчива. Львів: Фенікс. 1994. 608 с.